

N:o 100.

Af Herr C. A. Larsson: Angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om åtgärder för åstadkommande af fullständig öfversigt i fråga om löner och pensioner.

I sammanhang med den af Kongl. Maj:t föreslagna löneregleringen för Statistiska Tabellkommissionen anslog Riksdagen ett belopp af 1,000 kronor årligen för bearbetande af en löne- och pensionsstatistik, som skulle innehålla uppgift på allt, som af stat, kyrka och kommuner erlägges i aflöningar, arfvoden och andra förmåner samt pensioner och pensionsavgifter, hvarvid Riksdagen uttryckte sin önskan, att denna statistik utarbetades hvar tredje år. Enär Kongl. Maj:t godkänt Riksdagens beslut och anbefalt Statistiska Centralbyrån att ställa sig nämnda beslut till efterrättelse, så hyste man den förhoppning, att ifrågasvarande statistik skulle vara fullbordad inom den 13 Maj 1882, då första treårsperioden tog slut; men som ingenting i den vägen afhördes, tog jag mig friheten att under förra årets riksdag begära Stats-Utskottets medverkan för en skrifvelse till den af Kongl. Maj:t förordnade statsrådsledamoten, som egde att gå Riksdagen till handa med upplysningar. Denna åtgärd hade till påföljd, att Stats-Utskottet tre dagar derefter från Statistiska Centralbyrån fick emottaga ett häfte af aflönings- och pensionsstatistiken, omfattande de centrala embetsverken inom hufvudstaden, jemte underrättelse att åtskilliga förarbeten till fortsättningen, omfattande justitiestaten å landet, fångvårdsstaten samt de till armén hörande stater och corpser, vore gjorda och skulle tillhandahållas den, åt hvilken Utskottet lemnade uppdrag att deraf taga kännedom.

Vid början af innevarande riksdag förnyade jag framställning i detta ärende och hoppades, att Stats-Utskottet jemväl i år skulle utfärda en skrifvelse till upplysande statsrådsledamoten, i hopp om att denne jemväl i år skulle förmå frambringa ett nöjaktigt resultat; men Stats-

Utskottet beslöt, i stället för en dylik skrifvelses aflåtande, att förordna två dess ledamöter att i Statistiska Centralbyrån taga personlig kännedom om de förarbeten, som i förra årets skrifvelse omförmålas. Som jag var en bland dem, som härtill utsågos, instälde jag mig i Statistiska Centralbyrån den 21 sistlidne Februari tillsammans med härtill förordnade statsutskottsledamoten Friherre von Essen, hvilken senare af chefen för Centralbyrån enskildt fick mottaga en promemoria, hvilken innefattade, enligt min uppfattning, de obotfärdigas förhinder och tydde på, att fortsättningen af den begärda lönestatistiken icke skulle vara att förvänta förr än i en så aflägsen framtid, då värdet af och intresset för densamma vore helt och hållet försvunnet. Enligt min uppfattning skulle det dröja omkring 18 år, innan sluthäftet vore att motse, och ehuru omkring 1,800 kronor stodo kvar på de hittills förfallna årsanslagen, undskylde man sig med för ringa penningetillgångar för ärendets påskyndande. Bland de i förra årets skrifvelse åberopade förarbeten uppvisades en bundt manuskript, innehållande uppgifter om landsstaterna, samt en annan samling lappar, innefattande blyertsanteckningar rörande armén; men några infordrade uppgifter från embetsverken eller deras chefer förekommo deremot icke, ehuru Centralbyrån haft fyra runda år på sig att infordra och emottaga dylika uppgifter, hvilka i väsentlig mån skulle hafva underlättat tabellernas upprättande. Af den ofvan nämnda promemorian framgick, att det icke varit möjligt att på vanligt sätt från vederbörande infordra primäruppgifterna, utan arbetet hade måst företagas i omvänd ordning, så att de egentliga primäruppgifterna fått utarbetas i Statistiska Centralbyrån och sedermera underställas vederbörande verk och myndigheter för granskning. Byrån hade sålunda hemtat sina primäruppgifter i riksdagshandlingarne, författningssamlingar, Statskontorets liggare samt muntliga förfrågningar. Chefen för Centralbyrån fäste vår uppmärksamhet på, huru tidsödande ett sådant arbete måste blifva. Ingen lärer heller kunna förneka, att arbetet, på detta sätt utfördt, kräfver mångdubbelt längre tid än som erfordrats, ifall man utkräft primäruppgifterna från de olika embetsverken och sedermera kontrollerat uppgifterna ur de ofvan uppgifna källor, hvilka stått till styrelsens förfogande. Slutligen sammanfattar chefen för Centralbyrån sin mening i följande punkter:

att någon tillökning i arbetskrafter genom den nya löneregleringen faktiskt icke kommit byrån till del;

att arbetena inom byrån varit och äro mer än vanligt hopade;

att icke något öfverskott af arbetskrafter stått till buds för utförande af ytterligare åligganden;

att embetsverket icke undandragit sig söka så vidt möjligt fullgöra de kraf, som derpå stälts, men

att dessa kraf dock i sig inneburit långt större anspråk på krafter och medel än hvad till en början förutsattes; samt

att under sådana förhållanden, och för att bringa det förelagda arbetet till slut inom en ej allt för långt aflägsen tid, det är en tvingande nödvändighet att härför anvisa särskilda medel.

I anledning af hvad jag sålunda anfört, och då löne- och pensionsstatistiken är den mest intressanta af de tabeller, som från Tabellkommissionen utfärdas, så tager jag mig härmed friheten vördsamt anhålla,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla:

1:o att Kongl. Maj:t täcktes anbefalla Statistiska Centralbyrån att inom viss bestämd kortare tid fullborda och på trycket utgifva löne- och pensionsstatistiken, för så vidt den angår statens omedelbara utgifter; samt

2:o att Kongl. Maj:t ville anbefalla landshöfdingembetena äfvensom Kongl. Statskontoret att — på det att bevillningsbeloppen må tydligt framgå — sålunda förändra taxeringslängderna, att i en kolumn utföras alla de bevillningssummor, hvilka beräknas på löner och pensioner, som utgå af statens medel, äfvensom att i en ny kolumn upptages bevillningen å de löner och pensioner, som utgå från kommuner och bolag, samt att det i Statskontoret årligen upprättade bevillningssammandrag inrättas på det sättet, att man kan urskilja hvad som motsvarar bevillningen särskildt för löner och pensioner af statsmedel, särskildt af kommuner och bolag och särskildt af enskilde.

Om remiss häraf till något af Kammarens Tillfälliga Utskott anhåller vördsamt

C. A. Larsson
fr. Östergötland.